

СТАНОВИЩЕ

ОТ ДОЦ. Д-Р МАГДАЛЕНА СТЕФАНОВА ПЛАТИКАНОВА- ИВАНОВА, ДМ
Ръководител секция „Хигиена и медицинска екология“ към Катедра „Хигиена,
епидемиология, микробиология, паразитология и инфекциозни болести“ в
Медицински факултет при Тракийски университет, гр. Стара Загора
Научни специалности: Трудова медицина и Професионални заболявания

**ОТНОСНО: ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И
НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР” ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ХИГИЕНА (ВКЛ.ТРУДОВА,
КОМУНАЛНА, УЧИЛИЩНА, РАДИАЦИОННА И ДР.”, ПРОФЕСИОНАЛНО
НАПРАВЛЕНИЕ 7.1 МЕДИЦИНА, ОБЛАСТ НА ВИСШЕ
ОБРАЗОВАНИЕ 7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ**

НА ТЕМА:

**ПРОУЧВАНЕ НА ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ РАБОТОСПОСОБНОСТТА НА
УЧЕНИЦИ ОТ НАЧАЛЕН КУРС НА ОБУЧЕНИЕ**

ОТ

**Д-р СТАНИЕЛА ЕНЧЕВА ПОРОЖАНОВА
(докторант на самостоятелна форма на обучение)**

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:

ПРОФ. Д-Р ТЕОДОРА ТОДОРОВА ДИМИТРОВА, ДМ

Обща оценка на представените по защитата документи:

Комплектът от документи (представен на електронен носител) за разкриване на процедура и допускане до публична защита на дисертационен труд на д-р Станиела Енчева Порожанова е подготвен и комплектован в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложението му, Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Варна и съдържа всички изискани документи, прегледно описани и подредени.

Основание за написване на становището:

На основание на Заповед № Р-109-93/15.03.2021г. на Ректора на МУ - Варна, предвид доклад с вх. № 102-062/04.03.2021г. и решение на Факултетния съвет на Факултет „Обществено здравеопазване“ по протокол № 160/08.03.2021г. съм избрана за член на научно жури по процедура за защита на дисертационен труд на д-р Станиела Енчева Порожанова за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

Кариерен профил на докторантката:

Д-р Станиела Енчева Порожанова завършва средно образование в ИПЗКССО „Д-р Ненчо Николаев“, гр. Варна с професионална квалификация „Медицинска сестра детски профил“ през 1989г. В продължение на една година работи като медицинска сестра във Физиологично отделение в дом „Майка и дете“ – Варна. Висшето си образование по медицина получава през 1996г. в МУ – Варна. Трудовият път на д-р Порожанова започва като лекар-ординатор в поликлиниката в с. Ветрино и продължава отново в областта на извънболничната медицинска помощ до 2005г. През 2005г. след успешно издържан конкурс д-р Порожанова е вече част от академичния състав на МУ- Варна. Последователно през годините е заемала длъжностите асистент, старши и главен асистент в Катедра „Хигиена и епидемиология“ към Факултета по Обществено здравеопазване. През 2007г. придобива специалност по обща медицина. Трудовият стаж на докторантката след 2005г. е посветен на научна и преподавателска дейност, практическо и теоретично обучение на студенти от МУ и МК – Варна.

Актуалност и значимост на темата на дисертацията:

Представеният дисертационен труд е сериозно научно изследване върху актуален и изключително важен проблем за обществото - влиянието на различни фактори върху работоспособността на учениците от началния курс на обучение. Внедряването на съвременни, модерни технологии във всички сфери на развитие на обществото поставят нови задачи и към образованието. Увеличаването на обема на информацията, която учениците трябва да усвоят, утежняването на учебните програми, сменният режим на обучение са само част от причините, които могат да доведат до сериозни проблеми във физическото и психическото

здраве, особено в период на усилен растеж и развитие на детския организъм. Липсата на задълбочени, широкообхватни, конкретни научни проучвания по темата са достатъчен аргумент да оценим дисертацията като актуален и навременен труд.

Общи данни за дисертационния труд:

Дисертационният труд е написан на 140 страници, включващ 36 таблици, 21 фигури, 3 приложения и библиографична справка от 231 заглавия, от които 18 на кирилица и 213 на латиница.

Заглавието е формулирано точно и ясно, и напълно отговаря на съдържанието.

Въведението е кратко и добре фокусирано върху значимостта на проблема.

Литературният обзор е обширен, целенасочен и логично построен. Дисертантката показва, че е запозната със съвременната научна литература и това и позволява да обоснове много добре целите и задачите на собствените си проучвания.

Целта на дисертацията е ясно дефинирана – да се проучи влиянието на факторите: обзавеждане с различни размери на чиновете, сменен режим на обучение, балансираност на учебната програма и включване на избираеми часове по български народни танци върху нивото и динамиката на работоспособността на учениците от начален курс на обучение в град Варна. Постигането на целта е обвързана с 9 конкретни задачи. Те са формулирани ясно, точно, в логична последователност и конкретно очертават параметрите на изследването.

Постановката и методите са коректно описани и е показан подхода за изпълнение на всяка задача. Използван е богат набор от статистически методи, включващ вариационен дескриптивен анализ, за проверка на хипотезите е приложен Students's t-test (параметричен метод) и Хи-квадрат на Pearson на статистическия пакет IBM SPSS Statistics v.21.

Резултатите обхващат основната част от дисертационния труд. Те са добре документирани, детайлно представени и добре онагледени. Посочени са промените в динамиката на работоспособността в началото и края на учебната година в зависимост от възрастта и пола. Доказана е промяната в умствената работоспособност, особено в края на учебната година, когато учениците имат най-

висока работоспособност през първия ден от седмицата и до средата тя спада вместо да нараства. Умствената работоспособност достоверно е по-висока при учащите редовна смяна спрямо връстниците им със сменен режим в средата на седмицата при започването на учебната година и в началото и в края на седмицата при приключването ѝ. Целодневният режим на обучение в началото на учебната година води до по-чести признаци на умора в края на деня. Нефизиологичната организацията на учебния процес, влошените качества на учебната среда, произтичащи от несъобразяването на материално-техническата база с анатомо-физиологичните особености на учениците са основните рискови фактори, влияещи върху образователната успеваемост и здравето на децата. Докторантката доказва, че балансираната учебна програма, оборудването на учебните стаи с ергономични мебели, повишаването на физическото натоварване чрез СИП и ЗИП предмети от модул физическо възпитание и спорт подобряват работоспособността и усвояемостта на учебния материал и намаляват проявите на умора. Финната моторика и умствената работоспособност при учениците в началния курс на обучение се подобряват чрез дозирани занимания по хореография.

Дискусията отразява вероятните причини за конкретните резултати и мнението на различни изследователи по разглеждания проблем. Общо може да се каже, че данните са правилно интерпретирани в светлината на литературните данни по съществуващите научни доказателства.

Препоръки:

В резултат на анализите, заключенията и изводите са направени 5 много целесъобразни препоръки, които могат да бъдат изпратени на различни ведомства и институции свързани с образованието. Личната ми препоръка към докторантката е да популяризира по подходящ начин (кръгла маса, монография и др.) сред колегите и обществото своите научни резултати.

Приноси:

Приносите от проведеното изследване са представени в две групи – такива с оригинален характер (3 бр.) и приноси с практико-приложен характер (6 бр.). Смятам, че са много коректно описани, без излишно повторение на установените

факти и ги приемам изцяло. Безспорен и оригинален е приносът от проучването на влиянието на заниманията с хореография върху умствената и физическата работоспособност на учениците от 1^{-ви} до 4^{-ти} клас, изследвано за първи път в България.

Оценка на автореферата:

Авторефератът, като резюмиран вариант на дисертационния труд е разработен в 67 страници и дава по-голяма гласност на проведените изследвания, получените резултати, направените изводи и препоръки. Той напълно отговаря на съдържанието на дисертацията, много добре е оформен както текстово, така и графично.

Във връзка с дисертационния труд д-р Станиела Порожанова представя три научни материали, публикувани в един годишник и два сборника, отразяващи отделни части от научния труд.

Заклучение

Дисертационният труд на **д-р Станиела Енчева Порожанова** на тема **„Проучване на фактори, влияещи върху работоспособността на ученици от начален курс на обучение“** показва, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания в съответната научна област, придобила е способността да анализира и обобщава самостоятелно данни, да дискутира резултати, да прави съответни изводи и да дава препоръки. Пред вид показаните от нея способности приемам, че дисертационният труд е лично нейно дело с актуални приноси и голяма практическа значимост.

На базата на гореизложеното и имайки предвид, че всички изисквания при изработването и оформянето на настоящата дисертация са изпълнени на много високо ниво, с удоволствие и убеденост предлагам на почитаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен «Доктор» на **д-р Станиела Енчева Порожанова**.

08.04.2021г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Магдалена Платиканова - Иванова, дм/